

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten

Totaaloverzicht per programma

De begrote baten en lasten zijn als volgt over de diverse programma's verdeeld. De financiële analyses zijn per programma opgenomen in de beleidsbegroting.

Programmaplan begroting 2025

x € 1.000

	Baten	Lasten	Saldo
0 Bestuur en ondersteuning	1.456	4.402	-2.946
1 Veiligheid	18	2.713	-2.695
2 Verkeer en vervoer	258	6.419	-6.160
3 Economie	321	597	-276
4 Onderwijs	511	3.384	-2.873
5 Sport, cultuur en recreatie	635	6.422	-5.786
6 Sociaal domein	13.060	44.096	-31.035
7 Volksgezondheid en milieu	8.097	9.336	-1.239
8 Bouwen, wonen en Gronden (VHROSV)	1.538	2.274	-736
Algemene dekkingsmiddelen	72.417	960	71.458
Overhead	40	16.175	-16.135
Resultaat voor bestemming	98.353	96.776	1.576
Mutaties in de reserves:			
0 Bestuur en ondersteuning	0	0	0
1 Veiligheid	0	0	0
2 Verkeer en vervoer	0	0	0
3 Economie	0	220	-220
4 Onderwijs	0	0	0
5 Sport, cultuur en recreatie	177	0	177
6 Sociaal domein	80	30	50
7 Volksgezondheid en milieu	0	0	0
8 Bouwen, wonen en gronden	0	0	0
Totaal mutaties reserves	257	250	7
Resultaat na bestemming	98.610	97.026	1.583

Totaaloverzicht baten en lasten

Exploitatie

	Real. 2023	Begr. 2024 (incl wijz.)	Begr. 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Lasten	94.208	103.693	96.776	92.848	91.253	90.808
Baten	98.593	103.269	98.353	90.323	88.536	89.860
Saldo voor bestemming	4.384	-424	1.576	-2.525	-2.717	-949
Mutaties reserves						
Lasten	18.026	473	250	250	250	250
Baten	16.734	2.499	257	177	177	177
Saldo na bestemming	3.092	1.602	1.583	-2.598	-2.790	-1.022

Gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd

De ramingen zijn gebaseerd op bestaand beleid. Bedragen (zowel de baten als lasten) zijn niet meerjarig geïndexeerd. De baten van belastingen en heffingen zijn voor 2025, waar mogelijk geïndexeerd met het percentage CPI (consumentenprijs index) van 2,8%. De loonsom wordt geïndexeerd met 3,9%.

Programma 0 - Bestuur en ondersteuning

Exploitatie

x € 1.000	Real. 2023	Begr. 2024 (incl wijz.)	Begr. 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Lasten	23.013	22.064	21.537	21.111	20.928	20.849
Baten	69.749	73.738	73.913	69.402	69.672	70.348
Saldo voor bestemming	46.735	51.675	52.376	48.291	48.744	49.499
Mutaties reserves						
Lasten	13.705	223	-	-	-	-
Baten	14.797	247	-	-	-	-
Saldo na bestemming	47.827	51.698	52.376	48.291	48.744	49.499

Programma 1 - Veiligheid

Exploitatie

x € 1.000	Real. 2023	Begr. 2024 (incl wijz.)	Begr. 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Lasten	4.015	2.540	2.713	2.713	2.713	2.713
Baten	4.579	18	18	18	18	18
Saldo voor bestemming	563	-2.522	-2.695	-2.695	-2.695	-2.695
Mutaties reserves						
Lasten	1.500	-	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-937	-2.522	-2.695	-2.695	-2.695	-2.695

Programma 2 - Verkeer en vervoer

Exploitatie x € 1.000	Real. 2023	Begr. 2024 (incl wijz.)	Begr. 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Lasten	3.088	6.623	6.419	6.201	6.119	5.723
Baten	335	258	258	258	258	258
Saldo voor bestemming	-2.753	-6.364	-6.160	-5.942	-5.860	-5.464
Mutaties reserves						
Lasten	920	-	-	-	-	-
Baten	71	920	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-3.602	-5.444	-6.160	-5.942	-5.860	-5.464

Programma 3 - Economie

Exploitatie x € 1.000	Real. 2023	Begr. 2024 (incl wijz.)	Begr. 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Lasten	909	839	597	783	508	495
Baten	839	495	321	519	14	241
Saldo voor bestemming	-70	-344	-276	-264	-494	-254
Mutaties reserves						
Lasten	239	220	220	220	220	220
Baten	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-309	-564	-496	-484	-714	-474

Programma 4 - Onderwijs

Exploitatie x € 1.000	Real. 2023	Begr. 2024 (incl wijz.)	Begr. 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Lasten	3.592	3.751	3.384	3.706	3.866	4.038
Baten	489	781	511	511	511	511
Saldo voor bestemming	-3.104	-2.970	-2.873	-3.194	-3.354	-3.526
Mutaties reserves						
Lasten	-	-	-	-	-	-
Baten	-	-	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-3.104	-2.970	-2.873	-3.194	-3.354	-3.526

Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie

Exploitatie						
x € 1.000	Real. 2023	Begr. 2024 (incl wijz.)	Begr. 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Lasten	7.412	7.857	6.422	6.867	6.581	6.480
Baten	1.106	1.443	635	625	625	625
Saldo voor bestemming	-6.306	-6.414	-5.786	-6.242	-5.955	-5.855
Mutaties reserves						
Lasten	-	-	-	-	-	-
Baten	433	461	177	177	177	177
Saldo na bestemming	-5.873	-5.953	-5.609	-6.065	-5.778	-5.678

Programma 6 - Sociaal domein

Exploitatie						
x € 1.000	Real. 2023	Begr. 2024 (incl wijz.)	Begr. 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Lasten	40.395	45.681	44.096	40.422	40.322	40.241
Baten	10.970	14.693	13.060	10.108	9.983	9.983
Saldo voor bestemming	-29.425	-30.987	-31.035	-30.314	-30.339	-30.258
Mutaties reserves						
Lasten	310	30	30	30	30	30
Baten	366	308	80	-	-	-
Saldo na bestemming	-29.369	-30.709	-30.985	-30.344	-30.369	-30.288

Programma 7 - Volksgezondheid

Exploitatie						
x € 1.000	Real. 2023	Begr. 2024 (incl wijz.)	Begr. 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Lasten	9.716	11.878	9.336	8.748	8.760	8.814
Baten	8.243	10.152	8.097	7.402	7.392	7.412
Saldo voor bestemming	-1.473	-1.726	-1.239	-1.346	-1.368	-1.402
Mutaties reserves						
Lasten	1.270	-	-	-	-	-
Baten	713	459	-	-	-	-
Saldo na bestemming	-2.030	-1.267	-1.239	-1.346	-1.368	-1.402

Programma 8 - Bouwen, wonen en gronden

Exploitatie

x € 1.000	Real. 2023	Begr. 2024 (incl wijz.)	Begr. 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Lasten	2.068	2.461	2.274	2.298	1.456	1.456
Baten	2.285	1.689	1.538	1.479	61	462
Saldo voor bestemming	217	-771	-736	-819	-1.395	-994
Mutaties reserves						
Lasten	83	-	-	-	-	-
Baten	355	104	-	-	-	-
Saldo na bestemming	489	-668	-736	-819	-1.395	-994

Incidentele baten en lasten

Progr	Werkelijk 2023	Primaire begroting 2024	Begr. 2024 (incl wijz.)	Begr. 2025	x €1.000		
					MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Baten							
3	334	73	73	80	278	-	-
8	1.161	1.004	1.004	1.076	1.017	-	-
0	711		148	148	148	148	148
div	4.561		4.350	2.800	-	-	-
Onttrekkingen aan de reserves							
Totaal onttrekkingen aan reserves	16.734	317	2.499	257	177	177	177
Totaal incidentele baten	23.500	1.395	8.074	4.361	1.620	325	325
Lasten							
3	291		231	235	433	395	155
8	636		659	816	896	519	117
0	180		109	15	15	15	15
div	1.873		4.350	2.800	-	-	-
Dotaties in de reserves:							
Totaal stortingen in reserves	18.026	220	473	250	250	250	250
Totaal incidentele lasten	21.006	220	5.822	4.116	1.594	1.179	537
Totaal incidenteel resultaat	2.494	1.175	2.253	245	26	-854	-212

Toelichting Incidentele baten en lasten

Voor het bepalen van het structureel evenwicht van de begroting is het van belang om te weten wanneer uitgaven als structureel of als incidenteel worden beschouwd. Omdat de gemeente structurele taken uitvoert, zijn structurele baten en lasten de regel. Incidentele baten en lasten zijn de uitzondering.

Deze uitzonderingen van incidentele baten en lasten worden volledig opgenomen in het verplichte overzicht van incidentele baten en lasten. Zowel in de begroting en de meerjarenraming als in de jaarrekening.

Bij het bepalen of een post als incidenteel aangemerkt kan worden, dienen de uitgangspunten van het BBV gehanteerd en toegelicht te worden. In de toelichting moet daarom tenminste het volgende zijn opgenomen:

- Waarom deze begrotingspost naar de aard van de raming als incidenteel aangemerkt is;
- De duur waarvoor de begrotingspost geraamd is, waarbij er sprake moet zijn van een duidelijke en onvoorwaardelijke einddatum.

Resultaat grondexploitatie

Mutaties grondexploitaties zijn naar de aard van de raming incidenteel. Het totaal van de lasten en het totaal van de baten grondexploitatie dient in het overzicht van incidentele baten en lasten opgenomen te worden. Betreft het verwachte resultaat op grondexploitatie plus een dekking voor de rente van de kapitaalverstrekking en de dekking voor de gemaakte uren ontwikkeling, projecten, uitvoering en beheer.

Normvergoeding en lasten opvang Oekraïne

Vanwege de nog onbekend looptijd van de normvergoeding worden de lasten en baten voor de opvang van de Oekraïners als incidenteel aangemerkt.

Reserves

Algemene reserve

Bij het vaststellen van de begrotingswijziging december 2023 is besloten om een budgetoverheveling te ramen in de jaren 2024 en 2025 vanuit het budget participatie werkdeel.

Reserve recreatie en toerisme

De baten (toeristenbelasting) worden aan deze reserve toegevoegd en de lasten (kosten van recreatie) wordt aan deze reserve onttrokken. Doel is egalisatie van de kosten.

Uiteenzetting financiële positie

Balans

Geprognosticeerde balans 2024 tot en met 2028 (ultimo)

x €1.000

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
<u>Vaste activa</u>						
Immateriële vaste activa	976	1.267	1.221	1.175	1.129	1.083
Materiële vaste activa	58.273	67.356	87.826	93.338	99.303	100.373
Financiële vaste activa	34.452	21.944	5.870	2.447	2.424	2.401
Totaal vaste activa	93.701	90.566	94.917	96.961	102.857	103.857
<u>Vlottende activa</u>						
Voorraden	-105	797	227	953	0	0
Uitzettingen <1 jr	6.554	6.554	6.554	6.554	6.554	6.554
Liquide middelen	741	-1.773	4.645	1.755	12.249	5.835
Overlopende activa	9.085	9.085	9.085	9.085	9.085	9.085
Totaal vlottende activa	16.275	14.664	20.511	18.348	27.888	21.474
Totaal activa	109.976	105.230	115.428	115.308	130.744	125.331
<u>Vaste passiva</u>						
Eigen vermogen	45.314	44.890	46.467	49.138	52.000	53.095
Voorzieningen	9.837	9.315	6.736	6.496	6.619	3.411
Vaste schulden	33.000	29.200	40.400	37.850	50.300	47.000
Totaal vaste passiva	88.151	83.405	93.603	93.483	108.920	103.506
<u>Vlottende passiva</u>						
Netto vlottende schulden	2.889	2.889	2.889	2.889	2.889	2.889
Overlopende passiva	18.935	18.935	18.935	18.935	18.935	18.935
Totaal vlottende passiva	21.825	21.825	21.825	21.825	21.825	21.825
Totaal passiva	109.976	105.230	115.428	115.308	130.744	125.331

EMU-Saldo

De begroting is opgesteld in overeenstemming met een stelsel van baten en lasten.

Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel. De EMU-systematiek werkt op een andere manier dan het baten- en lastenstelsel dat de gemeenten hanteren. Investerings tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten, daarbij wordt uitgegaan van de kapitaallasten van de investeringen. Investerings in een jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben. Het negatieve EMU-saldo van onze gemeente voor 2025 komt uit op € 20,9 miljoen negatief, wat betekent dat in EMU-termen de uitgaven groter zijn dan de inkomsten. Dit wordt vooral veroorzaakt door grote geplande investeringen.

Het jaarlijkse aandeel in het EMU-saldo van de decentrale overheden is gesteld op 0,4%. Er is geen onderverdeling naar gemeenten, provincies en waterschappen vastgesteld. Het aandeel in het EMU-

tekort betreft een inspanningsverplichting, er staat momenteel geen sanctie op een eventuele overschrijding van het toegestane EMU-tekort.

Berekend EMU-saldo							
x € 1.000		2023	2024	2025	2026	2027	2028
1	(+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	4.384	-424	1.576	-	-	-949
2	(-) Mutatie (im)materiële vaste activa	489	9.373	20.424	5.466	5.919	1.024
3	(+) Mutatie voorzieningen	1.104	-522	-2.578	-241	124	-
4	(-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	397	902	-571	727	-953	-0
6	(-) Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo		4.602	11.222	20.856	8.959	7.559	5.180

Reserves

	0	31-12-23	31-12-24 bij	af	31-12-25	31-12-26	31-12-27	30-12-28
								x € 1.000
Algemene reserve	0	0-01-00	0-01-00	-	0-01-00	0-01-00	0-01-00	0-01-00
Buffer	0	7.500	7.500	-	7.500	7.500	7.500	7.500
Vrij besteedbaar	0	19.204	20.222	1.583	21.726	24.324	27.113	28.135
Totaal algemene reserve		26.704	27.722	1.583	29.226	31.824	34.613	35.635
Kapitaallasten dekkingreserves	prog							
Verduurzaming gemeentelijke gebouwen	0	3.000	2.870	-	2.870	2.870	2.870	2.870
Werkplek van de toekomst	0	335	318	-	318	318	318	318
Projecten	0	10.000	10.000	-	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal kapitaallasten dekkingreserves		13.335	13.188	-	13.188	13.188	13.188	13.188
Bestemmingsreserves	prog							
Organisatiedoelstellingenfonds	0	269	185	-	185	185	185	185
Opvang en begeleiding ontheemden	0	500	483	-	483	483	483	483
Onderhoud wegen	2	1.033	113	-	113	113	113	113
Recreatie en toerisme	3	546	567	220	610	653	696	739
Verbouw dorpshuizen	6	128	105	30	135	165	195	225
Zwembad Bakkeveen	5	36	- 6	-	- 6	- 6	- 6	- 6
Riolering	7	86	86	-	86	86	86	86
Energietransitie	7	595	595	-	595	595	595	595
Duurzaamheid	7	1.576	1.226	-	1.226	1.226	1.226	1.226
Komplannen	8	402	377	-	377	377	377	377
Invoering omgevingswet	8	104	248	-	248	248	248	248
Totaal bestemmingsreserves		5.275	3.980	250	4.053	4.126	4.199	4.272
Totaal reserves		45.314	44.890	1.833	46.467	49.138	52.000	53.095

Structurele reserve onttrekkingen en stortingen

In principe zijn mutaties in reserves incidenteel tenzij er redenen zijn om deze structureel te ramen. In de onderstaande tabel worden de geraamde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves weergegeven. De structurele onttrekkingen aan de reserve kapitaallasten betreffen de afschrijvingslasten van een aantal geactiveerde investeringen. In de exploitatie zijn deze afschrijvingen als last opgenomen. Als baat staat hier een onttrekking uit de reserve kapitaallasten tegenover tot hetzelfde bedrag.

		x €1.000			
Structurele reserve mutaties		2025	2026	2027	2028
Progr.					
	<u>Onttrekkingen</u>				
5	Recreatie en toerisme	177	177	177	177
Totaal onttrekkingen aan de structurele reserves:		177	177	177	177
	<u>Stortingen</u>				
3	Economie	220	220	220	220
6	Sociaal domein	30	30	30	30
Totaal stortingen in de structurele reserves:		250	250	250	250
Totaal structurele reserve mutaties		-73	-73	-73	-73

Voorzoningen

Vorzoningen in €	Primo 2023	ult. 2023	bij	af	ult. 2024	bij	af	Ult.2025	Ult.2026	Ult.2027	Ult.2028
Voorziening wethouderspansioenen	3.616	3.474	38	268	3.244	38	173	3.109	2.974	2.839	-
Voorziening strategisch personeelsplan (SPP)	302	544	571	421	693	-	238	456	314	219	161
Voorziening verlofsparen	11	37	-	-	37	-	-	37	37	37	37
Voorziening onderhoud rioleringen	1.874	2.018	-	230	1.788	-	-	1.788	1.788	1.788	1.788
Voorziening beheersplan kunstwerken	1.404	1.789	1.000	350	2.439	1.000	3.185	254	339	677	331
Voorziening onderhoud gebouwen	556	659	693	1.110	242	693	761	174	86	70	82
Voorziening begraafrechten	561	624	120	65	679	120	73	726	765	796	819
Voorziening nog uit te voeren werken	214	192	-	-	192	-	-	192	192	192	192
Voorziening latente vennootschapsbelasting	194	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Voorziening btw bcf 2019-2022	-	500	-	500	-	-	-	-	-	-	-
Totaal voorzieningen	8.733	9.837	2.422	2.944	9.315	1.851	4.429	6.736	6.496	6.619	3.411